

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Sivistyslautakunta

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 12.11.2024 16:00 -

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Markkanen Marju	puheenjohtaja	
	Lientola Elisa	I varapuheenjohtaja	
	Tuomi Maarit	II varapuheenjohtaja	
	Virrankorpi Janne	jäsen	
	Pakkanen Lasse	jäsen	
	Vahter Merja	jäsen	
	Nikula Risto	varajäsen	
	Rautapää Teresa	jäsen	
	Grönroos Rauno	jäsen	
	Putula Toni	kaupunginhallituksen edustaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Jämsén Virve	opetus- ja kasvatusjohtaja, esittelijä	
	Turunen Heikki	lukiojohtaja, esittelijä	
	Harju Mika	varhaiskasvatusjohtaja	
	Ylä-Sankola-Peltola Mari	rehtori	
	Kivilahti Jouni	nuorisotoimenjohtaja	
	Päivä Katja	henkilöstön edustaja	
	Kuivonen Valeriy	nuorisovaltuuston edustaja	
	Uotila Risto	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	
	Saresma Kirsikka	palvelupäällikkö	asiantuntijaesittely klo 16.05-16.25, iltapäivätoiminnan arviointi

Lahti 7.11.2024

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
109	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
110	Pöytäkirjan tarkastajat	5
111	Sivistyslautakunnan kokouspäivät keväällä 2025	6
112	Lahden kaupungin tilinpäätös 2024, saatavien poistaminen tileistä, sivistyksen palvelualue	8
113	Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2024	11
114	Oikaisupäätös: Oppilaaksiottoalueen määrittäminen Lahden yhteiskoululle	13
115	Esiopetuksen toiminta-ajat ja järjestämispaikat 2025-2026	19
116	Laajamittaisen kaksikielisen (englanti-suomi) esiopetuksen lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen	21
117	Perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintaraportti lv. 2023 - 2024	29
118	Kariston koulun rehtorin viran avoimeksi julistaminen	31
119	Lukioiden aloituspaikat lv. 2025-2026	34
120	Tiedoksi merkittävät asiat	36
121	Muut asiat	37
122	Tiedoksi merkittävät asiat (salainen)	38

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

109
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Sivistyslautakunta
Esityslista
Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

nro 10

110

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan II varapuheenjohtaja Maarit Tuomi ja jäsen Lasse Pakkanen.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

111
Sivistyslautakunnan kokouspäivät keväällä 2025

4237/00.01.02.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Valmistelusihteeri Pauliina Laine, p. 044 416 4039

Päätös

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että kevään 2025 kokouspäivät ovat 23.1.,
11.2., 18.3., 22.4. ja 20.5.

Käyttösuunnitelmaseminaari pidetään 14.1.2025.

Samalla lautakunta merkitsee tiedoksi uuden valtuustokauden
kokousaikataulusuunnitelman syksyn 2025 osalta: kokoukset 9.9.,
14.10., 18.11. ja 16.12., talousarvioseminaari 2.9. ja
käyttösuunnitelmaseminaari 2.12.2025.

Perusteluosa

Hallintosäännön 10 § mukaan toimiten päättää kokouksensa
ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen
tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee
puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi.

Sivistyslautakunnan kokouspäivät ovat pääsääntöisesti tiistaisin ja kokoukset alkavat klo 16.00.

Lautakunnalle esitetään, että kevään 2025 kokouspäivät ovat: 23.1., 11.2., 18.3., 22.4. ja 20.5.

Uuden valtuustokauden kokouspäivistä päätetään ensimmäisessä uuden lautakunnan kokouksessa, mutta tässä vaiheessa suunniteltu kokousaikataulu esitetään merkittäväksi tiedoksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Intra, internet

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

112

Lahden kaupungin tilinpäätös 2024, saatavien poistaminen tileistä, sivistyksen palvelualue

5497/02.00.01.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

Controller Sari Leiskallio, p. 044 416 3328

Controller Erkki Lantonen, p. 044 790 9366

Päätös

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä saatavien poistamisen vuoden 2024 tileistä ja kirjaamisen luottotappiona enintään yhteensä 80 555,71 euroa perusteluosan erittelyn mukaisesti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan lautakunta tai jaosto päättää alaistensa yksiköiden osalta 25 000–250 000 euron ja kaupunginhallitus yli 250 000 euron luottotappioista sekä omaisuuden arvonalentumisista. Alle 25 000 euron luottotappiot hyväksyy kaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai taseyksikön johtaja viranhaltijapäätöksellä.

Lautakunta päättää alaistensa yksiköiden osalta niiden maksujen, korvausten ja muiden saatavien poistamisesta, joita ei ole

ulosottomenettelyllä tai muulla tavalla pystytty perimään tai joiden periminen muista syistä ei ole mahdollista. Vuoden 2024 luottotappiot poistetaan kirjanpidosta 30.11.2024.

Tällä päätöksellä esitetyt 31.10.2024 esitetyn tilanteen mukaiset luottotappiokirjaukset voivat toteutua esitettyä pienempinä, mikäli saatavia on saatu perittyä.

Luottotappioksi kirjattujen saamisten perintää jatketaan jälkiperinnässä, kunnes saatava on maksettu, vanhentunut tai muutoin on käynyt ilmi, että perintää ei kannata jatkaa. Perintätoimenpiteet perustuvat asiakkaan maksukyvyssä tapahtuviin muutoksiin. Lahden kaupungin saatavien perinnän järjestämisestä vastaa Provincia Oy.

Lautakunnan alaisten yksiköiden luottotappiot vuoden 2024 tilinpäätökseen:

- sivistyksen palvelualueen yhteiset 2 125,79 euroa
- varhaiskasvatuspalvelut 67 660,96 euroa
- lukiokoulutus 4,71 euroa
- Wellamo-opisto 10 764,25 euroa

Yhteensä enintään 80 555,71 euroa

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi Provincia Oy (kirjanpito@provincia.fi), taloussuunnittelu, controllerpalvelut, BDO Audiator Oy Minna Ainasvuori

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

113

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2024

1190/02.00.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Controller Erkki Lantonen, p. 044 790 9366

Controller Sari Leiskallio, p. 044 416 3328

Henkilöstöpäällikkö Pekka Nikulainen, p. 050 387 8780

Päätös

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi sivistyksen palvelualueen seurantaraportin ajalta 1.1.-30.9.2024.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 4.12.2023 § 406 hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että palvelualue raportoi lautakunnalle määrärahojen käytöstä vähintään neljännesvuosittain.

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti ajalta 1.1.-30.9.2024 on esitetty liitteissä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Toimenpiteet

Tiedoksi taloussuunnittelu ja controllerpalvelut

Liitteet

- 1 Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-
30.9.2024

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

114

Oikaisupäätös: Oppilaaksiottoalueen määrittäminen Lahden yhteiskoululle

3656/12.00.01.04/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintopäällikkö Risto Uotila, p. 050 398 5501

Päätös

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää

1. poistaa 8.10.2024 § 101 tekemänsä päätöksen ja
2. osoittaa Lahden yhteiskoululle Kariston koulun oppilaaksiottoalueen Möysän koulun oppilaaksiottoalueen sijaan 1.8.2025 alkaen. Keväällä 2025 valmistellaan lukuvuoden 2025-2026 oppilaaksiotto 1.8.2025 voimaan tulevan oppilaaksiottoalueen mukaisesti.

Perusteluosa

Lautakunnan 8.10.2024 § 101 tekemään päätökseen lisättiin virheellinen muutoksenhakuohje, joten päätös on asiavirheen johdosta syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on syytä oikaista hallintolain 50 §:n nojalla. Viranomainen voi menettelyvirheen johdosta poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Toimenpiteet

Lahden yhteiskoulu, Tiirismaan koulu, Möysän koulu, Kariston koulu

Aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 08.10.2024

§ 101

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää osoittaa Lahden yhteiskoululle Kariston koulun oppilaaksiottoalueen Möysän koulun oppilaaksiottoalueen sijaan 1.8.2025 alkaen. Keväällä 2025 valmistellaan lukuvuoden 2025–2026 oppilaaksiotto 1.8.2025 voimaan tulevan oppilaaksiottoalueen mukaisesti.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla ja Lahden yhteiskoululla on sopimus, jonka mukaisesti Lahden yhteiskoululle on tällä hetkellä osoitettu Möysän koulun oppilaaksiottoalue, josta koulupolku jatkuu Lahden yhteiskouluun kuudennelle luokalle. Möysän koulu on peruskorjattu ja mitoitettu 3–4-sarjaiseksi alakouluksi, jossa on nyt vuosiluokat 1–5. Koulun oppilasmäärä on laskenut siten, että koulu on tällä hetkellä 2–3-sarjainen. Koulurakennus on vajaalla käytöllä ja sinne mahtuisi opiskelemaan myös oman alueen kuudennet luokat, jolloin rakennus

saataisiin tehokkaampaan käyttöön ja koululle voitaisiin taata oppilasmäärän säilyminen. Kariston ja Möysän kouluissa ikäluokka on lähes samankokoinen.

Kariston koulu on tällä hetkellä 1.–6. vuosiluokkien koulu. Koulu sijaitsee osittain ulkopuolelta vuokratuissa tiloissa tila-ahtauden vuoksi. Mikäli Kariston koulun kuudensille luokille osoitettaisiin koulupaikka Lahden yhteiskoulusta, vältettäisiin lisäinvestointi ja voitaisiin mahdollisesti lähivuosina luopua myös ulkopuolisesta vuokratilasta. Lisäksi voitaisiin vastata paremmin alueen mahdolliseen lisärakentamiseen ja oppilaiden mahtumiseen nykyiseen koulurakennukseen.

Kariston koulun oppilaiden näkökulmasta katsottuna muutos vaikuttaisi oppilaiden koulupolkuun siten, että se jatkuisi toiseen kouluun vuotta nykyistä aiemmin. Nykytilanteessa Kariston alueelta on haettu painotettuun opetukseen Lahden yhteiskouluun viidennen luokan jälkeen. Se on aiheuttanut luokkien yhdistämistarpeita Kariston koulun kuudennella luokalla. Ikäluokka on myös hajaantunut kahteen yläkouluun. Möysän koulun oppilaiden näkökulmasta katsottuna muutos vaikuttaisi oppilaiden koulupolkuun siten, että koulun oppilaat jatkaisivat 6. luokan Möysässä ja siirtyisivät yläkouluun Tiirismaan kouluun.

Tällä hetkellä Kariston koulupolku ohjautuu Tiirismaan yläkouluun, jonne oppilaat kulkevat joukkoliikenteellä. Koulupolun osoittaminen Lahden yhteiskouluun pidentää koulumatkaa alueen oppilailla kotiosoitteesta riippuen jonkin verran. Mikäli oppilaan koulumatka ylittää viisi kilometriä, oppilas on oikeutettu koulumatkaetuuteen. Muutoksella voi siten olla vähäisiä ympäristövaikutuksia.

Talousvaikutukset sen sijaan ovat muutoksessa mittavat. Mikäli esitetty muutosehdotus hyväksytään, vältetään 3,8 M€:n lisärakentaminen, jolla on varauduttu Kariston koulun oppilasmäärän kasvuun. Lisäinvestointi on jo leikattu viimeisimmästä investointiohjelmanesityksestä. Mahdollista on, että myös ulkopuolisesta vuokratilasta voidaan luopua tulevina vuosina. Ulkopuolisen vuokratilan kustannusvaikutus on 258 000 €/v.

Organisaationäkökulmasta muutos vaikuttaa Kariston ja Möysän koulujen opettajavirkojen määrään. Kariston koulusta siirtyy opettajavakansseja Möysän kouluun. Kariston koulussa on tällä hetkellä määräaikaista opettajia, joiden virkasuhde päättyy ennen seuraavan lukuvuoden alkua. Vakinaisen henkilöstön osalta on mahdollista, että muutos aiheuttaa yhden opettajan siirtotarpeen. Mikäli tarve vakinaisen työntekijän vakanssin siirtoon toteutuu, toteutetaan se henkilöstöä kuullen ja huomioiden koko kaupungin perusopetuksen avoimet virat.

Tämä esitetty muutosehdotus on valmisteltu osana jatkuvaa palveluverkkotarkastelua.

Henkilöstön info- ja keskustelutilaisuus on järjestetty Kariston peruskoululla 14.5.2024. Muutosehdotus on esitelty sivistyslautakunnalle 21.5.2024. Esityksestä on pyydetty kirjallisia lausuntoja ajalla 22.8.–20.9.2024 klo 15 mennessä.

Lausuntoja saatiin seitsemän. Lausunnoissa nostettiin esiin myönteisinä asioina seuraavia huomioita:

- Turvataan Möysän koulun oppilasmäärä ja tulevaisuus tällä muutoksella. Yhteinen oppilashuoltohenkilökunta Tiirismaan koulun kanssa, joka tuo jatkumoa lapsen tuen asioissa.
- Koulupolun jatkuminen Tiirismaan kouluun vahvistaa alueellista yhteistyötä ja tiivistää keskustan alueen palvelukokonaisuutta.

- Möysän vanhempainyhdistys kannattaa esitystä kuudesluokkalaisten osalta helpommin saavutettavana lähikouluna ja turvallisena oppimisympäristönä, mutta koulupolun tulisi jatkua Lahden yhteiskouluun.
- Möysän oppilaskunnan hallitus puoltaa kuudesluokkien jäämistä Möysän kouluun, koska osalle matka on lyhyempi ja koulu on kiva.
- Kariston vanhempainyhdistyksen mukaisesti puoltavia asioita olisi se, että koulupolku jatkuisi viidennen jälkeen koko ikäluokalla samaan kouluun. Kuudennelle haetaan erikoisluokille Lahden yhteiskouluun, joka katkaisee ikäluokan koulupolun. Kaverisuhteet jatkuisivat. Siirron myötä Kariston kouluun jäisi enemmän tilaa, joka antaisi joustoa tilojen käytölle kouluviihtyvyyden parantamiselle.
- Lahden yhteiskoulun vanhempainyhdistys pitää esitystä hyväksyttävänä.
- Kariston koulun oppilaskunnan hallitus on tyytyväisiä, että Lahden yhteiskouluun ei enää tarvitse hakea pääsykokeiden kautta ja kaikki karistolaiset lapset pääsisivät Lahden yhteiskouluun taidoista huolimatta. Lisäksi he olettavat, että siellä olisi tilaa paremmin kuin nyt Kariston koulussa. Tällä ratkaisulla saadaan Karistoon jääville oppilaille enemmän tilaa. He ovat huolissaan, jos lisärakennus poistuu, että onko kaikille tilaa, ip-toiminta ym., koulun tiloissa.
Lausunnoissa nostettiin esille seuraavia huomioitavia asioita.
- Oppilasmäärää ei voida kasvattaa Tiirismaan koulussa nykyisestään.
- Möysän vanhempainyhdistys ei kannata yläkoulun vaihtamista Tiirismaalle, koska oppilailla on sisaruksia jo Lahden yhteiskoulussa. (Lahden yhteiskoululla on samat oppilaaksiottokriteerit kuin kaupungillakin, joten sisarusperuste on heillä voimassa.) Mikäli koulupolku yläkouluun johtaisi Tiirismaan kouluun, eivät kannata muutosta.
- Kariston vanhempainyhdistys on huolissaan oppilasmäärän putoamisesta ja vaikutuksista henkilökuntaan, joka vaikuttaa samalla resursseihin. Miten käy erityisopetuksen ja kieltenopetuksen? He ovat myös huolissaan julkisen liikenteen riittävydestä, joka tulee suunnitella ennen muutosta. Huoli oli myös tuen oppilaiden tuesta Lahden yhteiskoulussa. Lisäksi he ovat huolissaan

väestöennusteesta ja koulun tilojen riittävydestä tulevaisuudessa sekä vuokratilasta luopumisesta.

- Kariston henkilökunnan lausunnon mukaisesti ollaan huolissaan, mitä tapahtuu ylimääräisille opettajien viroille, mihin sijoittuvat kaksi opettajaa, joilla ei enää olisi luokkaa ja ketkä opettajista sijoitetaan. He ovat huolissaan tuntimäärien putoamisesta opettajilla päätöksen myötä, he ovat myös huolissaan julkisesta liikenteestä ja miten on otettu huomioon tuen oppilaat. Lisäksi he ovat huolissaan liikuntatilojen riittämättömyydestä, mikäli vuokratilasta luovutaan.
- Kariston koulun oppilaskunnan hallitus on huolissaan, jos lisärakennus poistuu, että onko kaikille tilaa, ip-toiminta ym., koulun tiloissa.

Liitteet

- 2 Liite, Oppilaaksiottoalueen muutos, Lahden yhteiskoulu
- 3 Lausuntopyyntö, Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueen määrittäminen 1.8.2025 alkaen
- 4 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos Lahden yhteiskoulu, Möysän peruskoulun henkilöstö
- 5 Lausunto, oppilaaksiottoalojen muutokset sekä Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueen määrittäminen, Tiirismaan koulun rehtorit
- 6 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos Lahden yhteiskoulu, Möysän koulun vanhempainyhdistys
- 7 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos, Lahden yhteiskoulu, Möysän koulun oppilaskunnan hallitus
- 8 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos, Lahden yhteiskoulu, Kariston päiväkodin ja koulun vanhempainyhdistys ry
- 9 Lausunto, oppilaaksiottoalojen muutokset sekä Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueen määrittäminen, Tiirismaan koulun rehtorit
- 1 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos, Lahden yhteiskoulu, Lahden yhteiskoulun vanhempainyhdistys
- 0

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

- 1 Lausunto, oppilaaksiottoalueen muutos, Lahden yhteiskoulu, Kariston koulun
- 1 henkilöstö
- 1 Vaikutusten ennakoarviointi Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueen
- 2 määrittäminen
- 1 Oppilaaksiottoalueen muutos LYK kartat ja esitys
- 3

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

115
Esiopetuksen toiminta-ajat ja järjestämipaikat 2025-2026

4817/12.00.01.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

varhaiskasvatusjohtaja Mika Harju, p. 050 559 7901

Päätös

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että esiopetus järjestetään toimintakaudella 2025–2026 ajalla 4.8.2025-29.5.2026 (loma-ajat 12.9.2025, 20.-26.10.2025, 20.12.2025-4.1.2026, 23.2.-1.3.2026).

Lisäksi sivistyslautakunta päättää esiopetuksen järjestämipaikoiksi toimintakaudella 2025-2026 seuraavat päiväkodit (oppilaaksioton perusteet huomioiden ja edellyttäen, että 13 lapsen minimimäärä yksikkötasolla täyttyy lukuunottamatta ilta-, viikonloppu- ja vuoro- sekä erityisryhmiä, joissa ryhmäkoko voi tarvittaessa olla pienempi): Alasjärven, Herrasmannin, Sipuran, Ruoriniemen, Mukkulan, Jalkarannan, Metsäkankaan, Riihelän, Hennalan, Kaarikadun, Launeen, Liipolan, Renkomäen, Lähteen, Asemantaustan, Humpulan, Möysän,

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Paavolan, Villa Piiparin, Kariston, Rakokiven, Aurinkorinteen, Villähteen ja Erstan päiväkodit.

Perusteluosa

Opetuksen järjestäjä päättää esiopetuksen työajoista.

Perusopetusasetuksen mukaan esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa. Yhdistymishallitus on päättänyt 7.12.2015 (§179), että esiopetusta annetaan Lahden uudessa kunnassa 760 tuntia vuodessa, jolloin työpäiviä kertyy 190 ja päivittäinen työaika on neljä tuntia.

Vuosittainen työaika on perusteltua koordinoita soveltuvasti koulujen työaikojen mukaan yhteisten tilojen ja toiminnan järjestelyjen sekä loma-aikojen vuoksi.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Varhaiskasvatuspalvelut

Esiopetusta järjestävät päiväkodit

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

116

Laajamittaisen kaksikielisen (englanti-suomi) esiopetuksen lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen

4340/00.01.02.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö Saresma Kirsikka, p. 044 4826 409

Päätös

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Tiirismaan peruskoulussa järjestettävä laajamittainen kaksikielinen (englanti–suomi) esiopetus lakkautetaan 1.8.2025 alkaen.

Perusteluosa

Tausta ja nykytilan kuvaus

Kaksikielisessä opetuksessa osa opetuksesta annetaan osin jollain muulla kielellä kuin koulun opetuskielellä. Kaksikielisellä opetuksella pyritään saavuttamaan hyvä ja monipuolinen kielitaito sekä koulun opetuskielessä että kohdekielessä.

Esiopetus kuuluu Lahden kaupungissa pääsääntöisesti varhaiskasvatuspalvelujen alaisuuteen. Tiirismaan peruskoulun alaisuudessa ja tiloissa toimiva esiopetusryhmä tarjoaa esiopetusta

englannin ja suomen kielellä viitenä päivänä viikossa neljän tunnin ajan. Esiopetusajan jälkeen lapset siirtyvät perheiden tarpeen mukaan toisaalle täydentävään varhaiskasvatukseen iltapäivien ajaksi. Esiopetukseen hakeutuville lapsille on järjestetty kielellisiä valmiuksia mittaavat testit, joiden perusteella on valittu enintään 24 lasta laajamittaiseen kaksikieliseen esiopetukseen. Vuoteen 2021 asti lapset siirtyivät Tiirismaan koulun tarjoamasta esiopetuksesta suoraan Tiirismaan peruskoulun laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen ensimmäiselle luokalle.

Toimintatapaa muutettiin, kun aluehallintovirasto ohjeisti Lahden kaupunkia 14.6.2021 päivätyssä ratkaisussaan siten, että kaikkien laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen perusopetuksen ensimmäiselle luokalle pyrkivien tulee olla yhdenvertaisessa asemassa ja heihin tulee soveltaa yhdenvertaisia valintakriteerejä.

”Perusopetuslain 28 §:n nojalla oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan lähikouluun. Oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta.” Tämän seurauksena lapset osallistuvat Lahdessa kielellisiä valmiuksia mittaaviin testeihin kaksi kertaan, sekä esiopetukseen hakeutuessaan että vuoden kuluttua ensimmäiselle luokalle hakiessaan. Esiopetusvuosi ei näin ollen enää takaa koulupolun jatkumista Tiirismaan laajamittaisessa kaksikielisessä perusopetuksessa.

Lapsen kannalta tämä voi tarkoittaa sitä, että hän aloittaa uudessa ryhmässä esiopetusvuoden Tiirismaan koulun yhteydessä, siirtyy iltapäiviksi täydentävää varhaiskasvatusta tarjoavaan toimipisteeseen ja peruopetuksen alkaessa siirtyy jälleen uuteen ryhmään omaan

lähikouluunsa, mikäli hän ei ole mahtunut 24:n parhaat pisteet saavuttaneen hakijan joukkoon. Tällöin esiopetusvuodesta muodostuu lapselle irrallinen vuosi uudessa paikassa uusien esikoulukavereiden kanssa ja tämän jälkeen hän aloittaa koulupolkunsa lähikoulussa jälleen uusien luokkatovereiden kanssa 1.luokalla.

Talousvaikutukset

Laajamittaisen kaksikielisen (suomi-englanti) esiopetuksen lakkauttamisehdotuksen perusteena on sekä taloudellisia että toiminnallisia syitä. Lahden perusopetukseen on kohdennettu merkittävät taloudelliset säästövelvoitteet vuosille 2025–2027. Perusopetuksessa tarkastellaan kaikkia palveluja, jotka eivät ole lakisääteisiä ja perusopetusta velvoittavia. Kaksikielisen esiopetusryhmän (24 lasta) toimintakustannukset ovat vähintään 125 000 euroa vuodessa sisältäen henkilöstökulut sekä vähäiset materiaalikulut. Laajamittaisen kaksikielisen opetuksen järjestäminen perusopetuksessa ei edellytä kaksikielisen esiopetuksen järjestämistä tai siihen osallistumista. Lahdessa on lisäksi yksityisiä palveluntuottajia, jotka tarjoavat englanninkielistä varhaiskasvatusta. Yksityisten palveluntuottajien tarjonta mahdollistaa englanninkieliseen varhaiskasvatukseen osallistumisen jatkossakin, vaikka perusopetuksen järjestämisestä laajamittaisesta kaksikielisestä esiopetuksesta luovutaan osana perusopetuksen säästötoimenpiteitä.

Kuntalaisvaikutukset

Laajamittaisen kaksikielisen (englanti-suomi) esiopetuksen lakkauttamisesityksestä pyydettiin lausuntoja ajalla 25.9.–15.10.2024.

Määräaikaan mennessä toimitettiin kolme lausuntoa lakkauttamisesityksestä. Lausunnon jättivät Teddy Bear Daycare, Lahden englanninkielinen leikkikoulu (English Kindergarden) sekä LEELT, Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry.

Lahdessa toimii kaksi yksityistä varhaiskasvatuksen toimijaa, jotka tarjoavat kielikylvynomaista varhaiskasvatusta sekä esiopetusta korvaavaa toimintaa ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta jo vakiintuneina toimintamuotoina englannin kielellä. Lausunnoissaan kumpikin mainitsee, että englanninkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus ovat kaupungin vetovoimatekijöitä. Toimijat esittävät huolensa siitä, että esiopetuksen lakkauttaminen rajoittaisi vanhempien valinnanvapautta ja toisaalta, että ” tämän ohjelman lakkauttaminen vaarantaisi Lahden asemaa muihin kaupunkeihin nähden”. Lahden perusopetuksessa ei ole valmistelussa esitystä laajamittaisen kaksikielisen opetuksen lakkauttamisesta peruskoulun vuosiluokilla 1–9. Lakkauttamisesitys koskee vain yhden perusopetuksen alaisuudessa toimivan laajamittaisen kaksikielisen (englanti–suomi) esiopetusryhmän lakkauttamista. Lahden englanninkielinen leikkikoulu kertoo olevansa sitoutunut jatkamaan päiväkodin toimintaa ja palvelemaan suomalaisia sekä kansainvälisiä perheitä entiseen tapaan.

Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry esitti huolensa vanhempien valinnan vapauden supistumisesta, Lahden kaupungin vetovoimaisuudesta palvelun lakkauttamisesta johtuen sekä muun muassa tutun oppilasryhmän muuttumisesta heterogeenisemmäksi ja mahdollisesti lisääntyvien erityisopetuksen sekä tukitoimien kasvamisesta, jotka tuottaisivat lisäkuluja.

Aluehallintoviraston ohjeen mukaisesti keväästä 2022 alkaen myös ensimmäiselle luokalle pyrkivät lapset on testattu kielellisiä valmiuksia mittaavalla testillä. Testin tarkoituksena on varmistaa, että

laajamittaiseen kaksikieliseen perusopetukseen valituilla oppilailla on edellytykset menestyä kaksikielisissä opinnoissa, mutta myös taata kaikille hakijoille yhdenvertainen mahdollisuus hakeutua kaksikieliseen perusopetukseen.

Kevät 2023 (hakivat lukuvuodelle 2023 - 2024):

1. luokalle haki yhteensä 30 lasta, joista Tiirismaan esiopetuksesta 19 lasta ja muualta 11 lasta. Hakijoista 5 perui hakemuksensa tai ei tullut testiin (kaikki peruneet olivat muualta). Perusopetuksen 1.luokalle hyväksyttiin Tiirismaan esiopetuksessa olleista 17 lasta ja muualta 5 lasta (heistä yksi ei ottanut paikkaa vastaan).

Kevät 2024 (hakivat lukuvuodelle 2024 - 2025):

1. luokalle haki yhteensä 35 lasta, joista Tiirismaan esiopetuksesta 13 lasta ja muualta 22 lasta. Hakijoista 2 perui hakemuksensa (1 koulun esiopetuksesta ja 1 muualta). Perusopetuksen 1. luokalle hyväksyttiin Tiirismaan esiopetuksessa olleista 12 lasta ja muualta 11 lasta.

Nykytilanne myös perheiden näkökulmasta on se, että esiopetusvuosi kaksikielisessä esiopetusryhmässä ei takaa automaattisesti paikkaa laajamittaisen kaksikielisen perusopetuksen 1. luokalta. Lapsia tulee myös muista esiopetusryhmistä, joten perusopetuksen 1. luokan alkaessa lasten ryhmäyttäminen ja ryhmäytyminen käynnistyvät joka tapauksessa uudelleen ja oppilaisiin tutustutaan yksilöinä. Opettajan ammattitaitoa on se, että hän huomioi kunkin oppilaan vahvuudet ja kehittymistarpeet. Oppilailla voi esiintyä tukitarpeita kielellisistä vahvuuksista huolimatta. Tuen järjestämisen tarve koulussa voi liittyä esimerkiksi oppimisstrategian tunnistamiseen, keskittymisen ylläpidon harjoittamiseen tai oppimisen tukemiseen vaikkapa pitkän sairauspoissaolon vuoksi.

Tutkitun tiedon perusteella tiedetään, että äidinkielen vahvat perustaidot ennustavat kaksikielisen oppimisen sujuvuutta. Nimeäminen (esim. nopea sarjallinen nimeäminen), kuulomuisti, fonologinen prosessointi, sanavarasto, kuullun ymmärtäminen, yläkäsitteiden hahmottaminen ja/tai käsitteiden yhdistely ovat asioita, joita kielellisiä valmiuksia mittaavalla testillä mitataan. Näin ollen lapsilla, jotka valikoituvat testin perusteella laajamittaisen kaksikielisen perusopetuksen 1. luokalle, tulisi olla lähtökohtaisesti samanlaiset edellytykset menestykselliseen oppimiseen kahdella kielellä koulupolun alkaessa.

Organisaatiovaikutukset

Nykytilanteessa Tiirismaalla suunnitellaan, järjestetään ja arvioidaan sinne hakevien lasten kielellisiä valmiuksia mittaavat testit kahdelle ikäluokalle (esiopetukseen ja ensimmäiselle luokalle hakevat) kevättalvella. Jatkossa esiopetuksen testit ja niiden työllistävä lisävaikutus sekä sijaisten palkkaaminen luokanopettajille testiviikolla jäisivät pois. Mikäli esiopetus Tiirismaan koulun alaisuudessa päättyy, tulee kahdelle vakituisessa tehtävässä toimivalle esiopettajalle osoittaa töitä varhaiskasvatuksesta. Työllisyystilanteen näkökulmasta tälle ei ole estettä. Koulussa opetuksen järjestäminen ja toiminnan johtaminen kohdentuu näin ollen jatkossa vain perusopetusikäisten palveluihin.

Ympäristövaikutukset

Tiirismaan Kampus toimii keskustassa osana tiiviisti rakennettua rakennuskokonaisuutta, jonka muodostavat Lahden lukio Gaudia, Tiirismaan peruskoulu, Lahden kaupunginteatteri sekä kirjasto.

Koulussa on tällä hetkellä maksimimäärä oppilaita. Esioppilaiden kuljettamiselle on koulun yhteyteen järjestetty oma saattoympyrä. Liikenne aamuisin on vilkasta ja tapahtuu moneen suuntaan lukioikäisten, koulujen henkilöstön ja huoltajien saapuessa tontille. Laajamittaisen kaksikielisen esiopetuksen lakkauttaminen vähentäisi osaltaan alueen saattoliikennettä, mutta siirtyisi todennäköisesti hajautetusti kaupungin muille alueille.

Yhteydet strategiaan

Tiirismaan peruskoulussa on toteutettu ansiokkaasti usean vuosikymmenen ajan laajamittaista kaksikielistä opetusta. Esiopetus perustettiin koulun yhteyteen tilanteessa, jossa kaupunki oli ainoa kaksikielistä esiopetusta antava yksikkö. Laajamittaisesta kaksikielisestä esiopetuksesta siirryttiin automaattisesti Tiirismaan peruskouluun laajamittaiseen kaksikieliseen perusopetukseen. Tilanne on kuitenkin muuttunut. Esiopetusvuosi ei takaa jatkumoa lapselle Tiirismaan laajamittaiseen kaksikieliseen (englanti-suomi) opetukseen peruskoululuokilla. Myös taloudellisten velvoitteiden vuoksi kokonaisuutta on arvioitava uudelleen. Lahden kaupungin strategia kannustaa elinvoimaisuuden ja vetovoiman kasvattamiseen. Laajamittaisen kaksikielisen esiopetuksen lakkauttamisen ei nähdä merkittävässä määrin heikentävän kaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta. Pienen lapsi- ja kuntalaisryhmän (max 24 perhettä/vuosi) arkeen muutoksella on toki vaikutusta. Koulun yhteydessä toimivan laajamittaisen kaksikielisen (englanti-suomi) esiopetuksen lakkauttaminen ei kuitenkaan heikennä oppilaiden oppimisen edellytyksiä perusopetuksessa, eikä poista huoltajilta mahdollisuutta valita lapselleen ehjä kokopäiväkokonaisuus englanninkielisessä varhaiskasvatusympäristössä.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi Tiirismaan peruskoulu

Lahden perusopetus

Teddy Bear Daycare

Lahden englanninkielinen leikkikoulu

Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry

Liitteet

- 1 EVA + LAVA_laajamittaisen kaksikielisen (en-su) esiopetuksen lakkautus_SIVLA
- 4 12.11.2024

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

117

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintaraportti lv. 2023 - 2024

4834/00.01.02.03/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Perusopetuksen asiantuntija, Mirka Pilvi, p. 044 716 1470

Päätös

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee raportin tiedoksi.

Perusteluosa

Sivistyslautakunta on hyväksynyt 21.5.2024/61 § Lahden kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman 1.8.2024 alkaen. Toimintasuunnitelma edellyttää vuotuista toimintaraporttia koskien toimintaan osallistuneiden oppilaiden määrän kehitystä, toiminnan taloutta, sisältöä, yhteistyötä, laadun arviointia ja muita keskeisiä asioita.

Raportti Lahden kaupungin järjestämästä perusopetuksen iltapäivätoiminnasta toimintakaudella 2023–2024 on esityslistan liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Toimenpiteet

-

Liitteet

- 1 Perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintaraportti 2023-
- 5 2024

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

118
Kariston koulun rehtorin viran avoimeksi julistaminen
4890/01.01.01.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö Saresma Kirsikka, p. 044 482 6409

Päätös

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää julistaa Kariston peruskoulun rehtorin viran haettavaksi vakinaista täyttöä varten 1.8.2025 alkaen perusteluosassa mainituin valintakriteerein. Lisäksi sivistyslautakunta nimeää valintatyöryhmään oman edustajansa ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen, opetus- ja kasvatusjohtajan, palvelupäällikön (perusopetuksen pedagogiikka), henkilöstöpäällikön sekä yli 15-vuotiaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeudella. Nuorisovaltuuston edustaja ei saa olla saman koulun oppilas haastateltavan kanssa eikä osallistua arviointiin ja päätösvalmisteluun.

Sivistyslautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta päättää peruskoulun ja lukion rehtorien valinnasta. Lahden kaupungin täyttölupaprosessin mukaan rehtorin viran täyttöluvasta päättää kaupunginjohtaja. Hakumenettelyä ja valintaa varten sivistyslautakunta julistaa virat haettavaksi, päättää mahdolliset tarkemmat valintakriteerit, täyttömenettelyaikataulun ja nimeää edustajansa valintatyöryhmään.

Kariston peruskoulun rehtorivirka on tullut avoimeksi vakinaisen viranhaltijan irtisanouduttua tehtävästä ja se täytetään 1.8.2025 alkaen.

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 2 §:n mukaisesti rehtorin ja apulaisrehtorin virkaan on kelpoinen henkilö, jolla on ylempi korkeakoulututkinto, asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus, riittävä työkokemus opettajan tehtävistä sekä opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto, vähintään 15 opintoviikon (tai 25 opintopisteen) laajuiset yliopiston järjestämät opetushallinnon opinnot tai muulla tavalla hankittu riittävä opetushallinnon tuntemus.

Valinnassa eduksi katsotaan kokemus vastaavassa tehtävässä ja esihenkilönä toimimisesta, perusopetuksen toimintatapojen tuntemus, yhteistyötaidot ja kehittämishalukkuus.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi perusopetus ja valintatyöryhmän jäsenet

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

119
Lukioiden aloituspaikat lv. 2025-2026
4877/12.00.01.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lukiojohtaja Heikki Turunen, p. 044 716 1330

Päätös

Esittelijä

Lukiojohtaja Turunen Heikki

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että lukioien aloituspaikkamäärät ovat alla esitetyn mukaiset:

Lukio	Yleislinja	Erityislinja	Yhteensä
Lahden lukio Gaudia	360	Kuvataide 31-34 Musiikki 30-35 IB 30-34	451-463
Lahden lyseo	210	Lumate 30 Urheilu 30-36	270-276
Yhteensä	570	151-169	721-739

Perusteluosa

Lukioiden aloituspaikat ovat täyttyneet edellisinä lukuvuosina ja lähes kaikki lukioon hakeneet ovat saaneet opiskelupaikan. Lukioiden erityisen koulutustehtävän aloituspaikkoihin on ollut kysyntää enemmän kuin paikkoja. Yleislinjalla kysyntä ja tarjonta ovat olleet tasapainossa.

Erityiseen koulutustehtävään hakeneiden taso vaihtelee vuosittain ja siksi on tarkoituksenmukaista käyttää vaihteluväliä aloituspaikkamäärissä sellaisissa koulutustehtävissä, joissa suoritetaan sisäänpääsykoe. Tähän mennessä vaihteluväliä on käytetty urheilun ja IB:n erityisen koulutustehtävän aloituspaikoissa. Esiin on noussut tarve käyttää aloituspaikkamäärissä vaihteluväliä myös kahdessa muussa pääsykokeellisessa erityistehtävässä, musiikissa ja kuvataiteessa. Muutoksen myötä kaikissa Lahden lukioiden pääsykokeellisissa erityisen koulutustehtävän aloituspaikkamäärissä noudatettaisiin samaa periaatetta ja näin ollen varmistettaisiin sama vuosittainen korkea taso sisään otettujen opiskelijoiden suhteen.

Muutoksella olisi mahdollisia vaikutusta vain musiikin ja kuvataiteen erityisen koulutustehtävän valintamääriin riippuen kunkin vuoden hakijoiden tasosta. Tällä hetkellä kuvataiteessa on 31 aloituspaikkaa ja musiikissa 35. Uudet aloituspaikkamäärät olisivat: kuvataide 31-34 ja musiikki 30-35.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Lukiot

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

120

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset
ajalta: 4.10. - 6.11.2024

- NOVU 2024 matkaraportti

- Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 15.10.2024,
ESAVI/1884/2024

- Lahden kumppanuuspöytien kannanotto Lahden talouden
suunnittelusta 2025 ja talouden tasapaino-ohjelmasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

121
Muut asiat

Päätös

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Esityslista

nro 10

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.11.2024

122

Tiedoksi merkittävät asiat (salainen)

5691/00.01.01.01/2023

Asia käsitellään salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § 1 momentin kohdat 23 ja 25.